

Name: _____

Class: _____

Section: _____

Date: __/__/__

Marks: __/100

રૂઢિપ્રયોગો

Idioms • Std 5 Vocabulary

GSEB ધોરણ ૫ • Linguistic Mastery Tier • ભાષા ની શોભા

15 Words

35 min

8 Exercises

Std 5 Level

100 marks

બધા ૧૫ શબ્દો + Etymology (15 Words + Origin)

#	Gujarati	Phonetic	English	Etymology / વ્યુત્પત્તિ
1	આસમાન માથે પડવું		Sky falling on head	મોટી મુશ્કેલી
2	આંખ માં આંજવું		Eye dust	મૂર્ખ બનાવવું
3	કાન માં તેલ રેડવું		Pour oil in ears	ધ્યાન ન આપવું
4	હાથ ઉઠાવવો		Raise hand	મારવા તૈયાર
5	હાથ ધોવા		Wash hands	છોડી દેવું
6	પગ ભારે કરવા		Heavy feet	સગભા થવું
7	મોં ઉઘાડવું		Open mouth	કહેવું
8	આંખ ના કણ		Eye irritation	ગમતું નથી
9	હૃદય માં વસવું		In the heart	પ્રિય
10	ઘોડે ચઢીને બોલવું		Speak on horse	મોટેથી
11	કાનો કાન ખબર નહીં		No ear	કોઈ ને ખબર નથી
12	જીભ કચડવી		Bite tongue	કહેવાનું ભૂલવું
13	મગ નું પાણી		Lentil water	સહેલું
14	ઉદ્ધ્વસ્ત થવું		Be destroyed	નાશ થવું
15	ગાજરની પૂંગી		Carrot whistle	નકામી

રૂઢિપ્રયોગો વિશે (About)

રૂઢિપ્રયોગ = રૂઢિ + પ્રયોગ. શબ્દો નો ખાસ અર્થ. અલગ રીતે વાત. ધોરણ ૫ માં ૧૫ રૂઢિપ્રયોગો.

ઉદાહરણ વાક્યો (Example Sentences)

1 તેને આસમાન માથે પડ્યું.

→ *Disaster struck him.*

2 અમને કાનો કાન ખબર નથી.

→ *We have no idea.*

3 તે હાથ ધોઈ બેઠો.

→ *He gave up.*

4 પરીક્ષા તેને માટે મગ નું પાણી.

→ *Exam was easy for him.*

5 તે મારા હૃદય માં વસે.

→ *He resides in my heart.*

શબ્દ સંબંધો (Word Relations)

Body parts: આંખ, કાન, હાથ, પગ, મોં

Use: કાવ્ય, વાર્તા, ગીત માં

Meaning: સીધો અર્થ ≠ વાસ્તવિક અર્થ

Practice: દરરોજ ૧ રૂઢિપ્રયોગ

Synonym: રૂઢિપ્રયોગ = idiom = phrase

1 જોડી લખો (Match) 5 marks • 5 min**Gujarati**

- આસમાન માથે પડવું
- આંખ માં આંજવું
- કાન માં તેલ રેડવું
- હાથ ઉઠાવવો
- હાથ ધોવા

English

- Wash hands
- Raise hand
- Pour oil in ears
- Eye dust
- Sky falling on head

2 ખાલી જગ્યા પૂરો (Fill Blanks) 5 marks • 5 min

- _____ (Heavy feet) → Phonetic clue:
- _____ (Open mouth) → Phonetic clue:
- _____ (Eye irritation) → Phonetic clue:
- _____ (In the heart) → Phonetic clue:
- _____ (Speak on horse) → Phonetic clue:

3 શબ્દ રચના (Word Formation) 6 marks • 5 min**1. કાનો કાન ખબર નહીં (No ear)**

સમાનાર્થી: _____ વિરુદ્ધાર્થી: _____

2. જીભ કચડવી (Bite tongue)

સમાનાર્થી: _____ વિરુદ્ધાર્થી: _____

3. મગ નું પાણી (Lentil water)

સમાનાર્થી: _____ વિરુદ્ધાર્થી: _____

4 વાક્ય બનાવો (Sentence Making) 4 marks • 5 min

1. "ઉદ્ધવસ્ત થવું" શબ્દ થી વાક્ય બનાવો:

2. "ગાજરની પૂંગી" શબ્દ થી વાક્ય બનાવો:

5 MCQ (Multiple Choice Questions) 5 marks • 4 min

Q1. "આસમાન માથે પડવું" નો English meaning શું?

- (a) Wash hands
- (b) In the heart
- (c) Sky falling on head
- (d) Lentil water

Q2. "આંખ માં આંજવું" નો English meaning શું?

- (a) Be destroyed
- (b) Eye dust
- (c) Speak on horse
- (d) Heavy feet

Q3. "કાન માં તેલ રેડવું" નો English meaning શું?

- (a) Pour oil in ears
- (b) Open mouth
- (c) No ear
- (d) Carrot whistle

Q4. "હાથ ઉઠાવવો" નો English meaning શું?

- (a) Eye irritation
- (b) Sky falling on head
- (c) Bite tongue
- (d) Raise hand

Q5. "હાથ ધોવા" નો English meaning શું?

- (a) Eye dust
- (b) Lentil water
- (c) In the heart
- (d) Wash hands

6 જોડણી / શ્રુતલેખ (Spelling/Dictation) 10 marks • 5 min

Teacher will say each word. Write in Gujarati:

- 1. (Hint: Sky falling on head) _____
- 2. (Hint: Eye dust) _____
- 3. (Hint: Pour oil in ears) _____
- 4. (Hint: Raise hand) _____
- 5. (Hint: Wash hands) _____
- 6. (Hint: Heavy feet) _____
- 7. (Hint: Open mouth) _____
- 8. (Hint: Eye irritation) _____
- 9. (Hint: In the heart) _____
- 10. (Hint: Speak on horse) _____

7 ચિત્ર-શબ્દ જોડી (Picture-Word Match) 5 marks • 3 min

#1

#2

#3

#4

#5

Match: 1=___ 2=___ 3=___ 4=___ 5=___

8 શબ્દ-શોધ (Word Search) 10 marks • 5 min • Find 5 words!

Find these 5 words:

ક	ા	ય	મ	ા	ર
ય	ા	અસમાન માથે પડવું			
ા	ં	આંખ માં આંજવું			ા
ર	ડ	કાન માં તેલ રેડવું			ય
ી	ો	હાથ ઉઠાવવો			ો
ા	ા	હાથ ધોવા			ા
ા	ા	ા	ં	ા	ા

શું તમે જાણો છો? (Did You Know? - Fun Facts)

- ! ગુજરાતી માં ૫,૦૦૦+ સંધિ+સમાસ examples.
- ! સંસ્કૃત આધારિત શબ્દો = ૭૦% ગુજરાતી.
- ! દરેક રૂઢિપ્રયોગ પાછળ વાર્તા છે.

સામાન્ય ભૂલો (Common Mistakes to Avoid)

✗ અર્થ સીધો સમજવો	✓ સંદર્ભ માં અર્થ સમજો
✗ બધી જગ્યાએ વાપરવું	✓ યોગ્ય context જરૂરી
✗ Spelling બદલવી	✓ મૂળ spelling preserve

Cross-Curricular Connections

- > **Literature:** કાવ્ય માં ઉપયોગ
- > **Speech:** ભાષણ માં શોભા
- > **Writing:** નિબંધ માં વાપરો

Bonus Challenge (5 extra marks!)

આ topic ના ૫ શબ્દો વાપરી ને એક પોતાનું વાક્ય બનાવો જે real life situation દર્શાવે.

અર્થા પ્રશ્નો (Discussion Questions)

- Q1.** આ topic (રૂઢિપ્રયોગો) તમારા જીવનમાં કેવી રીતે ઉપયોગ થાય?
- Q2.** કુટુંબ સાથે આ topic વિશે શું વાત કરી?
- Q3.** આ topic માં તમારું favorite શબ્દ કયું અને કેમ?

Project Ideas (Extended Learning)

- P1:** ૫ examples ની વાર્તા લખો
- P2:** કવિતા માં application શોધો
- P3:** Daily diary માં વાપરો

Reading Recommendations

"ગુજરાતી વ્યાકરણ" - GSEB

સંસ્કૃત મૂળ શબ્દકોશ

balgujarati.com/std5/grammar/

Self-Evaluation Rubric (Rate Yourself)

Criteria	4 marks	3 marks	2 marks	1 mark
Word Knowledge	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice
Reading Skills	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice
Writing Skills	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice
Etymology	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice

✓ ANSWER KEY - All 8 Exercises (પેરન્ટ્સ માટે)

Exercise 1 - Match (5 marks):

1. 1 → E (Sky falling on head)
2. 2 → D (Eye dust)
3. 3 → C (Pour oil in ears)
4. 4 → B (Raise hand)
5. 5 → A (Wash hands)

Exercise 2 - Fill Blanks (5 marks):

1. 1. પગ ભારે કરવા
2. 2. મોં ઉઘાડવું
3. 3. આંખ ના કણ
4. 4. હૃદય માં વસવું
5. 5. ઘોડે ચઢીને બોલવું

Exercise 3 - Word Form (6 marks):

(Many answers possible - refer to relations on page 2)

Exercise 4 - Sentences (4 marks):

(Examples on page 2 - any correct usage)

Exercise 5 - MCQ (5 marks):

1. Q1 → (c) Sky falling on head
2. Q2 → (b) Eye dust
3. Q3 → (a) Pour oil in ears
4. Q4 → (d) Raise hand
5. Q5 → (d) Wash hands

Exercise 6 - Spelling (10 marks):

1. 1. આસમાન માથે પડવું
2. 2. આંખ માં આંજવું
3. 3. કાન માં તેલ રેડવું
4. 4. હાથ ઉઠાવવો
5. 5. હાથ ધોવા
6. 6. પગ ભારે કરવા
7. 7. મોં ઉઘાડવું
8. 8. આંખ ના કણ
9. 9. હૃદય માં વસવું
10. 10. ઘોડે ચઢીને બોલવું

Exercise 7 - Pic Match (5 marks):

1. 1=આસમાન માથે પડવું
2. 2=આંખ માં આંજવું
3. 3=કાન માં તેલ રેડવું
4. 4=હાથ ઉઠાવવો
5. 5=હાથ ધોવા

Exercise 8 - Word Search (10 marks):

1. ✓ આસમાન માથે પડવું
2. ✓ આંખ માં આંજવું
3. ✓ કાન માં તેલ રેડવું
4. ✓ હાથ ઉઠાવવો
5. ✓ હાથ ધોવા

Total: 50 marks + Bonus 5 = 55 (Self-Eval: 16 separate)

MEMORY TRICKS (યુક્તિ)

- દરરોજ ૩-૪ શબ્દો યાદ રાખો, સપ્તાહ માં ૧૫ complete
- દરેક શબ્દ ને વાક્ય માં વાપરો - context જરૂરી
- Etymology સમજો - શબ્દ ની વ્યુત્પત્તિ યાદ રાખવામાં મદદ
- પુનરાવર્તન: દિવસ ૧, ૩, ૭, ૧૪, ૨૮ માં revise કરો

PRO TIPS (પેરન્ટ્સ + ટીચર્સ માટે)

- બાળક સાથે દરરોજ ૧૫ મિનિટ practice કરો
- રીઅલ-વાઈફ situations માં શબ્દો વાપરો
- ભૂલો સહજતા થી સુધારો, ગુસ્સો ન કરો
- એક શબ્દ થી story બનાવો - creative use

CERTIFICATE OF COMPLETION**સફળતા પ્રમાણપત્ર**

This is to certify that

(Student Name)

has successfully completed

ઝૂઢિપ્રયોગો (Idioms)

Std 5 Vocabulary - GSEB Kallol Aligned

Parent / Guardian

Teacher / Date